

Taka je miselnost naših kmečkih fantov. Do take miselnosti pa se slovenski politiki kar ne morejo povzpeti! Zakaj ne?

Zato ne, ker so vso slovensko politiko zadnjih desetletij vodili šolani ljudje (>inteligenci), ki pozna (večinoma zaradi svoje siromašnosti) — z malimi častnimi izjemami — samo en vzor: dobro službo in napredovanje! Tem ljudem ne gre v glavo, da je vsaka, še tako >visoka< služba samo hlapčevanje in od tod izvira vsa hlapčevska miselnost tudi v

naši politiki, kjer imajo baš ljudje te vrste že desetletja prvo besedo!

Zavedamo se, da so te besede bridke in težke! Toda enkrat je treba zabosti oster nož tudi v tur hlapčevske miselnosti med nami, da se bo vendar že enkrat suženjska gniloba izcedila iz našega narodnega telesa!

O, ti ubogi kmečki fant, ki te usoda primora v službo, kako visoko stojiš s svojo željo in s svojim hrepenenjem po lastni bajti nad vso hlapčevsko >gospodo<! — lj

Pravica in resnica in SLS.

Težko notranje-politično borbo, v kateri se nahaja naša država že skoraj od njene ustanovitve l. 1918. naprej, označujejo nekateri kot borbo med Zagrebom in Beogradom, drugi pa zopet kot borbo med Hrvati in Srbi.

Točno ni niti eno niti drugo. Kdor je ta boj pazljivo zasledoval že od vsega početka, ta vidi in vé, da segajo korenine tega boja mnogo bolj globoko!

Mi vidimo danes sami, da so v ta boj zapleteni na eni strani ne samo Hrvati in ne samo Zagreb, ampak da stoji v eni in isti vrsti tudi večina prečanskih Srbov in prav lepo število Slovencev. Skoraj bi rekli, da so v svojih dušah in sreih na strani Hrvatov vsi Slovenci, tudi klerikalci. Samo to je zlo, da pristaši SLS, zlasti na kmetih, nimajo poguma dovolj, da bi svoje pravo mnenje povedali na glas, ker se boje klerikalnih fajmoštrov in kaplanov in njihovega znanega >hudiča<, ki ga nosi maček na koncu svojega repa v črnem špičku! Na strani Hrvatov so tudi Vojvodinci in večina Bosancev in vsi Mace-donci.

Z eno besedo: Na strani Hrvatov stoji danes v naši državi vse, kar ni odvisno in kar tudi ne bo odvisno od >milosti< in >gnade< belgrajske (ne srbske!) cincarije. Na strani Hrvatov stoji danes vse, kar hoče pravico in poštenje; vsi, ki hočejo odpraviti iz javnega življenja brezmejno korupcijo; vsi, ki hočejo red in mir v državi; vsi, ki hočejo pravično razdelitev davkov. Z eno besedo: vsi, ki hočejo imeti demokratično in dobro upravljano državo.

Na strani Hrvatov in Zagreba, ki ta boj le vodi (ker so pač Hrvati v tem boju najbolj prizadeti in ker jih je v tem boju na naši strani največ) pa stoji tudi ves kulturni svet, ki se dobro zaveda, da je ta boj v glavnem boj zapadno-evropske demokracije in kristjanske kulture proti ostankom nekdanje tuško-orientalske nasilnosti na Balkanu.

Največji angleški časopisi pišejo danes za Hrvate. Največji francoski časopisi pišejo danes za Hrvate. Največji nemški časopisi pišejo danes za Hrvate. Tako pišejo neodvisni veliki časopisi tujih narodov, ker se zavedajo in ker so prepričani, da je pravica in poštenje na strani Hrvatov oziroma s Hrvati združenih prečanov. Kajti, da bi bili vsi ti veliki in neizmerno bogati časopisi od Hrvatov ali pa od nas siromašnih Slovencev podkupljeni, tega menda tudi >Domoljub< in >Slov. Gospodar< ne bosta trdila!

Ne vidimo pa na strani tistih, ki se bore za pravico in za poštenje, in na katerih strani stoji danes ves kulturni in kristjanski svet, Slovenske ljudske stranke! Vodja SLS dr. Korošec in njegova najbližja okolica >ne vidi nič — ne sliši nič — kot b'la bi mrtva stvar!<

II.

Rekli smo, da obstoji spor, v katerem igrata Zagreb in Beograd glavno vlogo, že od začetka obstoja današnje države SHS.

Naravno in razumljivo bi bilo, da bi bili stali Slovenci že od vsega začetka v tem boju na strani Hrvatov. Slovenci so katoličani —

Hrvatje tudi; Slovenci imamo zapadno-evropsko kulturo — Hrvatje tudi; nevarnost, ki preti Hrvatom od strani beogradske cincarije, grozi enako tudi Slovincem in slovenskemu gospodarstvu. Dani so bili torej že od vsega početka in so dani še danes vsi pogoji, da stoje Slovenci na strani Hrvatov, kar pomeni z drugo besedo: da stoje tudi Slovenci na strani pravice in poštenja.

Vseh naštetih naravnih pogojev za politično sodelovanje s Hrvati se Slovenci prva leta žalibog niso zavedali. Takrat je pri nas pač prevladovalo tisto megleno >integralno jugoslovenstvo< in pa naravnost otroče oboževanje vsega, kar je le količkaj dišalo po Beogradu! Hrvati so takratno držanje slovenskih političnih strank zelo pazljivo zasledovali in so že takrat izrekli bojazen, da jim bodo Slovenci padli v hrbet! Kar se je seveda tudi točno zgodilo, seveda ne na posebno čast tedanje slovenske politike...

Počasi so pa začeli prihajati udarci, posebno udarci na naše žepe! Ti udarci so bili vedno hujši in čim hujši so bili, toliko bolj se je svitalo tudi v slovenskih možganih. Slovenski davkoplačevalec, predvsem kmet, je začel uvidevati, da ima nekaj tako opljuvani in zaničevani Radié le prav! In še eno spoznanje je začelo prihajati, čeprav pozno: Če hoče slovenski kmet rešiti svoje gospodarstvo in svobodo svojega doma, se mora postaviti v >prečansko fronto< skupaj s Hrvati, Bosanci in z Vojvodinci proti cincarjem!

Do tega naravnega spoznanja nas je pripeljal — Beograd sam! Kljub temu splošnemu spoznavanju o pogrēbnosti protihrvatske politike pa se je vseeno zgodilo, da je baš v odločilnem trenutku SLS svojo politiko izpremenila in se čez noč postavila na stran belgrajske cincarije proti Hrvatom in proti prečanom sploh, torej tudi proti očitnim interesom slovenskih kmetov!

Zgodilo se je v odločilnem trenutku, da je tudi SLS nenadoma storila to, česar so se Hrvati vedno najbolj bali, da je namreč padla Hrvatom v hrbet in se zvezala z belgrajsko cincarijo >na življenje in smrt<!

III.

Poglejmo sedaj, kako so SLS in dr. Korošec to svojo politiko izvrševali.

Kmalu potem, ko je cincarija dala dr. Korošcu v roke policijski pendrek, je potoval dr. Korošec kot notranji minister v Macedonijo. On je moral tja potovati... Kako je govoril po svojem povratku o razmerah v Macedoniji in kako je slavil >macedonski paradiž<, ki ga pozna že vsak mlajši konjski hlapec v Sloveniji, ki je služil tam doli vojake, to je znano. Dr. Koroščeve izjave o Macedoniji je postavil pošteno na laž sam tedanji tajnik SLS g. Gabrovšek v >Slovenec< v >Pismih iz Macedonije<. Dr. Korošec torej ni govoril resnice, ne kot minister in ne kot katoliški duhovnik. Zakaj ne? Pač zato ne, ker je ni smel! On je moral govoriti tako, kakor so mu ukazali njegovi cincarski prijatelji in zavezniki!

Vprašanje pa je, če je res >moral<! Ali ne bi bil lahko tudi rekel: >Tega pa jaz ne bom storil, ker sem poštenjak!< No, on tega ni rekel, ampak se je uklonil povelju in s tem

je osramotil svojo močatost, osramotil pa tudi pošteno slovensko ime!

Potem je prišel usodepolni 20. junij. V parlamentu je pokal revolver in prelivala se je kri najboljših zastopnikov hrvaškega naroda. Ves hrvaški narod je bil zadet v srce! A kaj je storil dr. Korošec, kaj je storila SLS, kako je pisalo klerikalno časopisje po navodilih iz Beograda? Dr. Korošec je ostal še naprej v zvezi z ljudmi, ki so dali morilce, SLS je ostala še naprej v vladi, klerikalno časopisje pa se ni zaletavalo v morilca, ampak v — Hrvatje, posebno še radičevce...! Kakor da se ni zgodilo prav nič, kakor da ni na svetu nobene politične in moralne odgovornosti več!

Danes še ni mogoče napisati o strahovitem zločinu v belgrajski skupščini vse in cele resnice! Ampak prišel bo dan!

Potem so prihajale razne demonstracije in zopet je tekla kri v Zagrebu, v Splitu, v Beogradu, v Ljubljani. Minister za notranje zadeve nosi politično odgovornost, z njim vred jo nosi njegova stranka, SLS. Toda kaj? Zopet nič, prav nič...

V Zagrebu postavijo novega velikega župana — aktivnega polkovnika, kar je popolnoma proti zakonu. Iz Zagreba pošiljajo v Beograd politična poročila dve oblasti, ne samo veliki župan, kakor bi to morale biti. To so strašne stvari. Takega teptanja državnih zakonov in takega ravnanja proti enemu celemu narodu zgodovina skoraj ne pozna. Izgleda, da se na celi črti vračajo časi nekdanjih >p. v.< (= politično nezanesljivih ljudi).

A to še ni dovolj. Pripravljajo še zakon, ki bo dal vladi možnost, da po mili volji razpušča oblastne skupščine in oblastne odbore, če se nočejo slepo pokoriti vladi. Ta zakon pomeni uničenje še tiste več kot skromne >samouprave<, ki jo imamo danes. To pa SLS in dr. Korošca nič ne ženira. Oni so pozabili na avtonomijo in so se za prazen nič izročili na milost in nemilost srbijanskim cincarjem.

Še bi lahko naštevali grehe SLS, ki si jih je naprtila v najnovejšem času, a naj bo dovolj. Povemo le to: Če se počestna grešnica že prodaja, hoče za svojo nemoralnost pač dobiti vsaj denar. SLS pa prihaja iz vsega blata, v katerega je zakobacala, praznih rok. Ne, ne prihaja praznih rok, ampak nekaj slovenskemu narodu le prinaša: cel koš take sramote, da take še nikdar nismo doživeli!

Vse to grdo početje pa žalibog odobrava skoro vsa slovenska duhovščina, odobrava skoro vsa klerikalna inteligenca... Vprašamo: Ali hočejo to sramoto odobravati tudi še zapeljani slovenski kmetje, ki so pristaši SLS?

Našim pristašem, ki žive v neposredem stiku s klerikalnimi zapeljivci, pa pravimo: Ne bojte se ničesar, ampak pojdite med klerikalne kmete in poučujte jih! Ne zabavljajte in ne zmerjajte, ampak odpirajte jim oči z ljubezijo in s poukom, da bodo tudi oni izpregledali in spoznali vso umazanost in gnilobo klerikalne politike!

Od stopnje do stopnje.

Na sveti večer bo dve leti, odkar je Korošec uzmaknil, da gre v vlado in ni pustil svojih ministrov k prisegi. Čez praznike so ostala za njih določena mesta prazna. Na Svetih treh kraljev dan pa bo dve leti, odkar je na Vrhniki slovesno izjavil, da niso šli v vlado zato, ker je bil za ministra železnic postavljen aktivni general. Od takrat pa je šlo z SLS naglo navzdol. Od stopnje do stopnje. Čez pet tednov so se na generala že privadili in šli k njemu v vlado. Danes pa isti Korošec krši zakon in postavlja aktivne kanonirje celo za velike župane ter izdeluje tekst k zakonu, kako bi še tisto malo avtonomije odpravil, ki so jo dali centralisti. Zares: strašna je slepota človeka!

Resnica o oblastnih davkih.

V razpravi o oblastnem proračunu za ljubljansko oblast, ki znaša okroglo 70 milijonov dinarjev, se je oglasil za besedo tudi obl. poslanec dr. Mohorič, tajnik Trgovske zbornice, ki je v svojem govoru povedal sledeče:

V Ljubljanski oblasti pobere država na račun prispevkov za »prenešeni delokrog«, t. j. za nekdanji deželne davke 277 milijonov dinarjev.

Od tega denarja pa vrača država novi »oblasti« komaj 24 milijonov dinarjev in sicer:

Za deželno kulturo	3·8	milj. Din
Za javna dela	3·9	milj. Din
Za trgovino	0·153	milj. Din
Za zdravstvo	14·6	milj. Din
Za socialno skrb	1·0	milj. Din

Skupaj . 23·453 milj. Din

Resnični stroški za navedene panoge pa znašajo:

Za deželno kulturo	9·8	milj. Din
Za javna dela	13·8	milj. Din
Za trgovino	2·0	milj. Din
Za zdravstvo	26·8	milj. Din
Za socialno skrb	6·0	milj. Din

Skupaj . 58·4 milj. Din

Ostanek — skoro 30 milijonov dinarjev — pa mora plačati prebivalstvo v obliki novih davkov, ker država vrača premalo, čeprav pobere na leto 227 milijonov na račun nekdanjih deželnih doklad!

Približno tako kakor v ljubljanski, je tudi v mariborski oblasti.

Sedaj pa nastane vprašanje: kdo je temu kriv, da moramo plačevati prispevke za bolnice, za ceste itd. dvakrat: enkrat jih pobira država, ki jih ne vrača (oziroma vrača le neznamen del), drugič pa jih pobira oblast, če noče bolnice zapreti?

Ostri ukrepi vlade.

Pretekli četrtek smo brali v časopisih, da je z ozirom na krvave dogodke v Zagrebu zagrebški veliki župan dr. Zrelec upokojen, na njegovo mesto pa da je postavljen polkovnik Vojislav Maksimović.

Zagrebski časopisi poročajo, da so oblasti na Hrvaškem ponovno opozorjene, naj se ravnajo in postopajo strogo po zakonu o zaščiti države.

Slovenski listi pa so v četrtek poročali, da namerava vlada v Zagrebu pomnožiti orožništvo, da se bo dalje poostrila časopisna cenzura, da se s posebno naredbo poostri odgovornost sodnikov, da se bo morala vsaka ostra izjava opozicijskih politikov postaviti pod obtožbo, da bodo urednike opozicijskih listov ostrejšje prijemali in da bodo iz uradništva odstranjeni vsi radičevski elementi itd.

Vse to smo brali v četrtek. Kaj pravimo mi na to? Naj odgovarja namesto nas Sveto pismo: »Vsaka oblast je od Boga...«

„Vsaka oblast je od Boga“.

Leta 1917. je bilo vojskovanja še v najhujšem teku. Kogar je takrat zaneslo kam v Slovenijo, ni videl nikjer drugega kakor same vojaške uniforme, nove in stare, cele ali zakrpane, ampak uniforme.

Postave, po katerih so se morali takrat ravnati ljudje, so bile jako hude. Ena sama

Odgovor na to vprašanje se glasi: To je v največji meri zakrivila bedasta politika SLS v letih 1918—1921!

Takrat smo imeli v Ljubljani »Narodno vlado«, v kateri je imela SLS odločilno besedo. Misleč, da bo to silno pametno, če puste vse nekdanje deželno premoženje z deželnimi dohodki (davki) vred podržaviti, češ, da bo potem že beogradska vlada dovolj skrbela za bolnice itd., so gospodje šli in so vse deželno premoženje in vse deželne davke izročili — Beogradu! Bržkone so računali na to, da bo Beograd ravno tako pošten v upravi kot je bil Dunaj...

Pa so se gospodje temeljito zmotili. Beograd je seveda vzela, kar mu je na krožniku prinesla SLS, nazaj pa ne daje nič ali vsaj zelo malo. In zato moramo mi po krivdi SLS, ki jo je SLS zagrešila že l. 1918—1921, dvakrat plačevati deželne doklade: Enkrat Beogradu, ki jih nazaj ne dá, drugič pa današnji oblastni samoupravi!

Od takrat, ko so gospodje klerikalci izročili nekdanje ljubljansko in mariborsko deželno premoženje z deželnimi dohodki vred Beogradu, pa do danes je bila SLS že večkrat na vladi. Danes je dr. Korošec, največji Slovenec, celo predsednik vlade! Nikoli pa se še SLS ni posrečilo, da bi dobila od Beograda to nazaj, kar je naše, in kar je ona sama Beogradu v svoji neumnosti in kratkovidnosti izročila! To je največji politični in gospodarski greh, ki ga je zagrešila SLS nad Slovenci!

Da pa klerikalci ne bodo mogli zopet po svoji stari navadi kričati, da oni niso tega greha zagrešili, ampak tisti prokleti radičevci, bodi povedano, da v letih 1918—1919 teh prokletih radičevcev v Sloveniji (žalibog) sploh še ni bilo!

To je treba ljudem povedati, da bodo vedeli, pri čem da so!

nepremišljena beseda — in zapela je dolgoletna ječa ali pa se je oglasila smrt. Ljudje so smeli govoriti, pisati in brati samo to, kar je odobrila visoka avstrijska oblast na Dunaju. V Sloveniji pa ni bilo dovoljeno niti to, ker so v Ljubljani plenili na državnem pravdnstvu celo to, kar je na cesarskem Dunaju sama cesarska oblast zapovedala dati v javnost (imena prič so na razpolago, op. ured.)!

Ljudje so bili takrat v Sloveniji silno molčeči. Govorili so samo o reji domačih zajcev, o želju in o pridelovanju solate in o lju-bezni do domovine. In vojaške so spoštljivo pozdravljali, pred oficirji ali celo pred generali pa ni bilo ponižnosti in rešpekta ne konca ne kraja. Tudi vojno posojilo so podpisovali in nekateri so verižili. Vsi so pa govorili: »Vsaka oblast je od Boga!«

Potem pa je prišlo l. 1918. V prvi polovici tega leta je šlo še precej po starem naprej. V drugi polovici pa se je zgodil velik čudež.

Ljudem so se kar čez noč jeziki razvezali in čez zobe so jim uhajale pregrešne besede. Kmetje niso hoteli dajati več žita po postavno določenih cenah, ampak so žito skrivali. Patrijoti so začeli prodajati vojno posojilo pod ceno in so začeli kupovati hiše, staro železo, travnike in metle. Po gostilnah so v pozni nočni uri vojaške patrolje kar zmerjali, ti grdežil! Ko so pa videli na jesen l. 1918 na ulicah v Ljubljani celo visoke generale z zlatimi ovratniki, kako so sami nosili svoje potne torbice na postajo in se drenjali v umazani tretji razred — takrat so se pa celo smejali in še kako porogljivo in škodoželjno! Nekateri pa so tudi takrat rekli: »V s a k a o b l a s t j e o d B o g a!«

je bilo glasovitih v starih časih.

Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

Šolski zakon.

Koroševa blamaža s šolskim zakonom postaja z vsakim dnem večja. Po eni strani branijo verski pouk, po drugi pa kmeta in občino, da ne bodo zidali stanovanj, v istih številkah pa prinašajo članke svojih učiteljev, kako potrebno in koristno bi to bilo. Zraven pa pridno iščejo zamorca, da bi prevzel krivdo za ta zakon na svojo grbo. Dva dni smo brali, da so pravzaprav Črnogorci proti veri. To je nevarna stvar. Znano je, da je Črnogorcev in Rusov 150 milijonov. Ali so takoj dognali, da so to samo oni Črnogorci, ki so v dr. Koroščevi večini in jih zato ni napadati. Mi v Sloveniji smo vsi za to, tudi tista UJU, ki so mislili, da jim bo v tem slučaju za zamorca. In napad ribniškega dekana v Dobropoljah je šel mimo »života«, pa na tla. Pa sta bila tam dva od brihtnejših, dekan Skubic in fajmošter Škulj; prvi desna roka in pol možgan oblastne skupščine v Ljubljani, drugi stebel beogradskega parlamenta. Še bolj »kunde« pa je prečanski velepolitik neki gospod Komljanec. Ta pa je sprejel »s prav posebno odločnostjo« resolucijo, ki zahteva, da bodo vseh vrst šole verske šole in naroča poslancem, da »tudi raje smrt pretrpijo, ko da bi sprejeli šolski zakon, ki ne odgovarja načelom katoliške vere.« Ali so ta gospod navivni! To je bil zmožen napraviti Radič za svoj kmetski narod, tisti gospodje, na katere se obrača ta gospod Komljanec, pa ne bi žrtvovali niti pol dnevnice za narodove koristi. Kakor po vsem izgleda, bo SLS s tem svojim načrtom o ljudskih šolah doživela popolen polom in vsa njena hinavščina bo tudi za manj poučene razkrinkana.

Natečaj. Konzorcij »Grude« rabi za bodči letnik primerno povest, ki bi obsegala približno 5—6 pol. To povest nagradi konzorcij »Grude« z zneskom do 3500 Din, če je povest originalna, prevod pa primerno manj. Pozivamo vse pisatelje, ki se žele tega natečaja udeležiti, da dostavijo rokopise pod geslom in popolnim imenom v zapечатeni kuverti uredništvu »Grude« najkasneje do 1. januarja 1929. — Konzorcij »Grude«, Šelburgova ulica 7/II., desno.

Spomni pok. Ivana Cankarja. Na seji načelstva SKS se je spominjalo s spoštovanjem desetletnice pokojnega pesnika Ivana Cankarja.

D O P I S I

Iz Ptujja in njega okolice.

30 milijonov Din brezobrestnega posojila je SLS po čl. 59 fin. zak. preskrbela za obnovo vinogradov, pa ne svojim slovenskim volilcem, kranjskim ali štajerskim vinogradnikom. Ta ogromna vsota bo razdeljena vinogradnikom v Dalmaciji, Hercegovini, Črni gori in Južni Srbiji. Za obnovo do 1 ha vinograda bo prejel vinogradnik do 10.000 Din brezobrestnega posojila. (Glej »Slovenca« od 25. julija 1928.). Dalmatincem itd. brezobrestna posojila, da bo klerikalna »Gospodarska zveza« v Ljubljani še lažje uvažala v vagonih in cisternah dalmatinsko vino na Štajersko! Štajercem in Kranjcem pa 65 par od vsakega litra vina oblastnih davkov, kakor da bi državna trošarina in občinske doklade še ne tiščale dovolj k tlom kranjske in štajerske vinogradnike, zveste, pokorne in poslušne volilce SLS! In povrh, ali ne bo k tem 30 milijonom pomagal z davki tudi štajerski vinogradnik?

Take politike SLS se bodemo vinogradniki ob prvih državnozbornih volitvah dobro spomnili!

Kmečka stanovanja so začeli po nekod po vaseh popisovati organi finančne kontrole, dasi se nahajajo pri vseh občinah še od prej tozadevni sezname. Mislimo, da se to popisovanje ne vrši samo za »hec« in zastoj; vsekakor je pa to primeren dokaz globoke ljubezni voditeljev SLS do slov. kmečkega ljudstva. Ne bojte se, da vas pozabimo do prihodnjih volitev.

SLS agitira tajno med kmečkim ljudstvom, da vsled premoči Srbov« ne more zapustiti vlade, odnosno, g. Korošec ministrskega stolčka. To je nerensica in enostavno »lopanje« preprostih volilcev! Radi verjame, da je komandiranje Slovenije in ministriranje radikalom udobnejše, kakor pa borba hrvaškega seljaškega naroda za enakopravnost in svobodo v državi. —

Saljivec »Slov. Gospodarja« bi rekel, potolažite se, dosedaj smo vas davkoplačevalce strigili, odsedaj pa vas še — obrijemo, kajti je v nevarnosti vera!

SLS voditelji jo še vselej »pogrumtajo«, kadar je treba najti kakšni novi vir dohodkov večji del prazni državni blagajni. Še ni zelo dolgo od tega, ko smo s protesti komaj in komaj oteli prosto žganjekuho. Sedaj so se pa spravili na vžigalnike. Vse bo žigosano in kdor ne bo imel žigosanega vžigalnika, bode strogo kaznovan, kakor tihofapec! A kdor si bode hotel nabaviti novega, bode moral plačati vžigalnik kakor staro žepno uro. Dobro je, da ne uporabljamo več gobe in kresila, še to ni več varno pred SLS.

Če ostane dr. Korošec še nekaj časa na vladi, so v nevarnosti tudi naše slovenske burklje, torbe in »fajfe«!

Kakor znano, je mariborska oblast hitela, da prevzame kmetijske ustanove (šole, okrajne ekonomije, drevesnice, trtnice itd.) od države. Če se obrneš na to ali ono ustanovo, ne dobiš zaželjenih trt ali dreves, ker jih — nimajo. Res je, da je večja potreba, kakor prejšnja leta, zato pa je tudi oblast dolžna, da ukrene pravočasno vse potrebno. Želeli bi, da je oblast ono svojo naglico, s katero je reducirala in pometala na cesto stare in izkušene in mlajše sposobne kmetijske strokovnjake, raje uporabila za trtnice in drevesnice! In potem se ne bi dogajalo, da imajo največje naše stare drevesnice sedaj ob začetku sezone na razpolago samo še kakih par hrušk! Ne preostaja torej drugčega, kakor to, da si vsak

bajtar, kateri potrebuje n. pr. par drevesec, ali pa sto trt, ustanovi vsak svojo drevesnico in trtnico, toda kje? Čemu potem plačujemo ogromne oblastne davke in »se veselimo« nove oblastne davščine na vino?

Kakor je žalostno za naše obžalovanja vredno kmetijstvo, vendar spričo takih razmer ni drugega izhoda, da SLS reducira in pomeče na cesto še onih par kmetijskih strokovnjakov, ki so še ostali v oblastni službi, da bode potem tudi v oblastni kmetijski službi tako mirno in prazno, kakor v nekaterih naših oblastnih drevesnicah in trtnicah! Da bo mir. —

Ptujška gora. Tukajšnja cerkev ima podružnico Sv. Janž v Gornjih Halozah. Ta podružnica stoji visoko na hribu, tako, da se lahko vidi na daleč okoli. Okoli cerkvice je pokopališče, kakor je to bilo že v starem času. Na vzhodni strani cerkvice je cerkveni vinograd in druga zemlja, na zahodni pa cerkveno poslopje (oziroma farovž). Zgoraj v tem poslopju je kuhinja in ena soba, spodaj pa vinska klet. Na vinograd se bog zna kaj ne gleda, nego le ob trgatvi, kakor je to od nekaterih gospodov že stara navada. Glavno delo imajo v septembru, da se kmalu pripravi posoda in petrga. Ta mošt se je navadno prodal, a letos je mogel romati na Ptujsko goro. Torej letos ne bo licitacije. Vprašamo g. župnika, da se nam da v znanje, kedaj se bode vršila licitacija janževskega mošta! Bilo bi dobro, da se vino proda in čisti donos uporabi za popravila ali kaka druga dela pri podružnici.

Sv. Jurij ob juž. žel. Na tukajšnji šoli se je ustanovila šolska poliklinika. Šef »Zdravstvenega doma« v Celju dr. Rebernik in pa dr. Kolšek sta najprej preiskala vse otroke. Sedaj pa se je začelo z rednim zdravljenjem bolnih učencev. Kako potrebna je bila ta ustanova, se je videlo že pri prvem rednem pregledu malih bolnikov. Prišlo jih je nad 60 z raznimi manjšimi in večjimi težavami. Od sedaj naprej se vrši redni tedenski pregled vsak tork dopoldne.

Sv. Jurij ob juž. žel. dobi, kot se sliši, baje že v najkrajšem času elektriko. Tozadevna pogajanja s Falo so že zaključena, posojilo je zasigurano. Za Sv. Jurij ob juž. žel. in njega okolico pa pomeni elektrifikacija Voglajnske doline velik korak naprej.

Ljutomer. Ob 10-letnici smrti našega pesnika Ivana Cankarja vprizori dramatični odsek Sokola dne 15. in 16. t. m. njegovo znamenito farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Vprizoritev te igre je težka naloga; dramatski odsek pa si jo je kljub temu nadel, da dostojno proslavi spomin našega nesmrtnega genija, ki ga šele sedaj spoznavamo vedno bolj. Zato pričakuje tudi obilnega poseta od vseh strani. Dne 15. je pričetek ob 20. uri, dne 16. pa ob 15. uri. Zvečer ugodne železniške zveze na vse strani.

Kozje. Na običajen način se je razglasilo, da mora vsakdo prijaviti svoj kresilnik (fajercajg). Vemo kaj sledi za tem. Bog ve kaj še bodo vse iztuhtali v Beogradu, samo da bi prišli do denarja. Ako bi jim bilo dano, še solnce bi obdavičilo, njegovo luč in toploto. Trda jim mora prestiti, da tako iščejo po žepih svojih državljanov. Slovenski volilci se pa le naj zahvalijo g. dr. Korošču, da jim tako modro gospodari. Pa tudi med njimi se svita, pri prvih volitvah bodo obračunali z njim, da ne bo ostalo veliko sledu o njem.

Križe. Pred tremi tedni je umrla v Zvirčah soproga vrlega pristaša Iv. Rozmana. Bila je plemenita in blaga žena, ki je uživala spoštovanje daleč naokrog, kjerkoli so jo poznali. Težko prizadeti družini naše iskreno sožalje.

V Vel. Laščah je umrla ga. Marija Pucelj teta tov. Pucelja, v enoindesetdesetem letu starosti. Do pred štirih let je še vse delala na polju, prav do smrti pa je še imela dober

vid in sluh. Poznala je iz mladih let Levstika in Stritarja, znala na pamet še vse njune zabavljice, ki sta jih zlagala za Pikinega Jožka (Logarjevi) ter se je tudi dobro spominjala Levstikove igre (Junter) in incidenta ob ujej, kar Stritar pripoveduje v »Spominih na Levstika.« Naj v miru počiva!

Na Okroglem pri Kranju je 4. t. m. umrla po dolgi in mučni bolezni ga. Marijana Križnar, mati posestnika in predsednika okrajnega odbora SKS za kranjsko okolico. Pokojna je bila stara 68 let in vedno zelo skrbna gospodinja in dobra mati svojim otrokom. Naj ji bo lahka črna zemljica.

Ribnica. »Slovenec« od 27. novembra poroča zanimivosti s shoda gosp. Pucelja v Ribnici. Pisec poroča prvič o malem številu njegovih zvestih, ki so zasedli par miz v gostilniški sobi. Resnici na ljubo bode povedano, da je bilo v gostilniški sobi premalo prostora in so morali stati, bilo jih je pa tudi v veži precejšnje število. Nadalje poroča »Slovenec« dopisnik, da je padel Pucelju v besedo neki čevljar od SDS: »Od kdaj pa obstoja ta korupcija«, nakar naj bi mu bil Pucelj odgovoril, da odkar obstoja Jugoslavija. To vprašanje pa sploh ni bilo stavljeno od nikogar. Zelo je slep dotični čevljar, če že ne popolnoma, s Slovenčevim dopisnikom vred; tudi gluha morata biti oba, da prinašata taka, sicer izmišljena vprašanja. Korupcija ima že popolnoma sive lase v Jugoslaviji, torej je že stara tako, da je čutil vodja SLS potrebo že pred dvema letoma sklicati protikorupcijski shod v Uninou v Ljubljani, kjer so se podajali celi filmi o njej. Seveda danes je tudi SLS slepa in vzbujaj sumnje, da se ji je prijel na zadnjo plat, kot dimnikarju saje. Kadar pa pride gosp. Pucelj zopet v Ribnico, vabimo mi zvesti zopet oba, čevljarja in dopisnika, naj se na shod požurita, mogoče bodemo mogli pri njihju konstatirati popolno slepoto. — A ja sam, a ja sam žicki sam si konjicko —!

Radeče pri Zidanem mostu. Kakor se govori, je oblastni odbor tudi za našo občino nakazal nekaj vreč cementa. Dobili pa so cement tudi taki, ki ga niso posebno potrebni, nekateri pa so odšli praznih rok, čeprav so se udeležili klerikalnih proslav. Dobro bi bilo, če bi g. župan to zadevo pojasnil na prihodnji občinski seji.

Sromlje. Nedavno se je pri nas dogodil zopet značilen slučaj, ki dokazuje, da niti pred Bogom nismo vsi ljudje enaki. Slučaj je bil tale: H krstu je nesla botra in babica novorojenčka našega vrlega pristaša. Blizu cerkve se srečajo z g. župnikom, ki je bil ravno na potu v Brežice. Botra ga naprosi, naj stopi nazaj v cerkev in krsti novorojenčka. G. župnik najpreje vpraša, čigav je otrok, nato pa pravi, da mora nujno v Brežice na neko konferenco in da naj počakajo do ene ure. Dasi se ne bi zamudil niti pol ure, vendar za našega pristaša ni bilo časa. Otroka so morali nato peljati v Brežice h krstu. Stariši so napravili svojo krščansko dolžnost, ali jo je napravil tudi g. župnik?

Vodice. Torej »Kmetijski list«, ki nam je že toliko poučnih in koristnih stvari prinesel in ki nam teden za tednom in leto za letom oči odpira in laži razkriva, je, kakor ga je naš g. župnik 25. novembra raz leco krstil, »smešno neumnik« list. Dobro si bomo zapomnili to psovko in jo tudi upoštevali pri različnih dajatvah. Vam, dragi sotrpini, pa naj bo to omalovaževanje v spodbudo k agitaciji za naročbo »Kmetijskega lista« ter za nabiranje tiskovnega sklada. Vsak kmet, majhen ali velik in vsak zaveden in napreden delavec ali obrtnik na deželi bi moral biti naročnik »Kmetijskega lista« in bi moral še posebej nekaj žrtvovati za tiskovni sklad. Zavedajte se vsi, da brez kmeta in njemu sorodnih delavcev ni življenja ter če se kmetu slabo godi, se tudi vsem drugim slojem slabo godi, kakor tudi nasprotno.

Gorenjci odgovarjajo! Zavednost gorenjskih kmetov, obrtnikov in delavcev je v nedeljo v Sokolskem domu v Radovljici sijajno odgovorila, kaj hočejo v bodoče. Točno ob pol 4. uri popoldne je otvoril tov. Pucelj zborovanje, katero je sam prijavil srezkemu poglavarju. Seveda je bilo zopet treba oborožene sile. Prišel je celo komandant major iz Kranja. Bil je shod, na katerega je Gorenjska lahko ponosna. Navzoč je bil tudi vladni komisar dr. Vidic. Nekaj časa je bil zelo vesel, ko ni bila dvorana še polna. Zelo lušno je bilo videti, ko se je še šlo udeležnike, ko pa so došli naši zavedni možje iz občine Gorje, iz pašalika g. poslanca Jana in njegove rojstne vasi, njegovi sosedje, je pa prenehalo štetje komisarjevo. Sokolska dvorana se je napolnila do zadnjega kotička. Puceljeve besede so spremenile dvorano v buren aplavz. Pucelj je bil deležen polnega priznanja; zlasti polemika Lebinger-Resman je bila višek aplavza. Za njim je govoril dr. Kramer, ki je v daljšem govoru enako dokazal škodljivost klerikalne politike. Bil je enako deležen burnega pritrdila. Nazadnje je govoril že tovariš Ažman, ki je govoril o lokalnih interesih in dokazal da so Gorenjci dobili v Pueljevi vladi nebroj podpor iz državne blagajne, bodisi vodovodi ali zadruga. Sedaj dobivajo zadruga 900, 1400 do 4000 Din in to le klerikalne zadruga. Soglasno so bile sprejete resolucije, ki jih je prečital tov. Ažman, da se pošlje pozdrav predsednikoma Mačku in Pribičeviću, dalje je bil sprejet protest proti povišanju davka in taks, popisovanju vžigalnikov in kresil. Vse to je bilo soglasno. Značilno je to, da so za vse to tudi glasovali navzoči klerikalni župani, načelnik cestnega odbora g. Avsenek, ki pa se ni oglasil k besedi, pač pa glasoval tudi za zaupnico KDK. Zanimive debate so bile po shodu pri Kunsteljnu, kjer so je zlasti pristaše SKS od odlikovanega gospoda pregovarjalo, češ, »kaj bi rekel tvoj oče, če bi vedel da si samostojnež.« Ali kmetje iz Janove vasi Podhoma so znali dati temu gospodu primeren odgovor, da je umolknil. Zato čast jim. Tla na Gorenjskem so se začela resno majati.

IZ STRANKE

V Selnici ob Dravi se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. po rani sv. maši shod SKS v prostorih tov. Hernaha v Selnici. Na shodu poroča tov. dr. Kukovec in Prepeluh. Vabljeni vsi somišljeniki in prijatelji!

Političen tečaj Slovenske kmetijske stranke v Mariboru. Organizacijski odsek okrožnega odbora SKS v Mariboru priredi v dneh 14. in 15. t. m. političen tečaj, na katerem se bo predavalo o vseh aktualnih političnih in gospodarskih problemih. Predavanja bodo od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne, kar je posebno pripravno za one, ki se bodo zvečer vračali z vlakom. Za one, ki bodo ostali zvečer v Mariboru, se bo priredil družaben večer. Onim tovarišem, ki bi jim iz kakršnegakoli razloga ne bilo mogoče se udeležiti vseh predavanj, priporočamo, da se jih udeležijo kolikor jim je mogoče. Tečaj se vrši v restavraciji »Stara pivarna« Andrej Halbwidl v Jurčičevi ulici.

V Brežicah se je vršila preteklo soboto seja okrajnega odbora SKS.

V Sromljah in Artičah sta se vršila preteklo nedeljo občna zbora kraj. org.

Konjice. Sestanek okrajnega odbora SKS se vrši v nedeljo dne 16. dec. ob 10. uri dopoldne pri »Črnem orlu«. Vabijo se vsi člani. Udeleži se delegat iz Ljubljane.

Golo. Naše društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo dne 5. t. m. dobro uspeli Miklavžev večer v dvorani gasilnega doma na Škriljah. Na programu je bilo poleg govora še deklamacija in šaljski prizori, naker je bil

nastop sv. Miklavža, ki je jako bogato obdaril vse prisotne. Dvorana je bila nabitá polna in vsak se je vračal zadovoljen domov. Letos so nas zopet zapustili naši najagilnejši člani društva in odšli v daljno Kanado, in sicer: Joško Kraljič, Vinko Ponikvar, Ivan Štrumbelj in ustanovnik Anton Lenič. Vsem omenjenim želimo veliko sreče v novi domovini. Nadalje so nas tudi zapustili in prestopili v zakonski stan tovariš Joško Ponikvar, tovarišici Mici Ponikvar in Frančiška Dolšak. Mladim zakoncem častitamo in želimo obilo sreče!

NOVICE.

Pazite na špijone. V Slovenijo, posebno v Ljubljano je prišlo več plačanih špijonov, ki se zadržujejo po gostilnah in prisluškujejo kaj ljudje govore. Imajo točen seznam vseh voditeljev opozicijskih političnih strank in skušajo dobiti priložnost, da jih ovadijo policiji, ali orožnikom, češ, da zabavljajo proti kralju itd. Zato priporočamo vsem tovarišem, da naj se pazijo raznih tujcev po gostilnah.

Žrtve divjih zveri v Indiji. V letu 1927 je bilo v britanski Indiji okrog 22.000 človeških žrtev od divjih zveri. Tigri so raztrgali 1033 oseb, leopardi 218, volkovi 465, medvedi 78, sloni 56 in krokodili 136, a strupene kače so usmrtili 19.724 oseb. Lovci na divje zveri so pa ubili v preteklem letu 1368 tigrov, 4300 leopardov, 2738 volkov, a strupenih kač je bilo uničenih 57.116.

Železniška nesreča. Na progi pri Litiji je padel z vlaka pod kolesa 23 letni Ivan Repovž iz Renk. Vlak mu je odrezal obe nogi in zlomil eno roko. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnico, a je živel komaj en dan. Kako je padel pod kolesa, se ne ve, ker je bil ponesrečen ves čas v nezavesti.

O Sokolih piše »Slovenski Gospodar«: Zdaj vsaj vem, kaj je bojkot. Bojkot 1. decembra je proglasila opozicija za vse svoje ljudi in svoje organizacije. Na proslavi v Mariboru pa sem videl korakati Sokole in celo Orjuno. Demokrati si videl v vrstah in oblastni skupščini. Bojkot je torej to, če reče general Pribičević: Na levo! pa se vsi obrnejo na desno.

Pes, kateri živi brez vode. V puščavah živi mnogo živali, za katere se zdi, da ne pijejo sploh nobene vode. Toda te živali dobivajo potrebno vodo, toliko, da lahko žive, v razni hrani, travi, v raznem sadežu in mesu drugih živali. Znan je samo neke vrste pes v Ameriki, kateri sploh ne pije vode. Ta žival živi v zapadnih krajih Amerike, kjer po več mesecev ne pada dež in kjer vobče ni ne potokov, ne jezer in vsled tega tudi nobene živali razen imenovanega psa.

Težka avtomobilska nesreča se je dogodila preteklo sredo zvečer v St. Vidu pri Ljubljani. Neznani avtomobilist je povozil 13-letnega dečka Ivana Krušiča. Dečka so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu umrl. Brezobzirni avtomobilist je drvel naprej in se ni zmenil za povoženega fanta.

Radio v francoskih šolah. V francoskem parlamentu je bil pred kratkim vložen predlog, da se po vseh ljudskih in srednjih šolah uvede radio in da se prične v njih predavati in poučevati o radiju. Predlog je bil sprejet in že prihodnje leto se bodo francoski učenci učili o tem najmodernejšem predmetu.

Vrednost žene v Afriki. Pri kabiljskih in arabskih afriških plemenih je žena še vedno v popolni močevi sužnosti in jo kupuje ali prodaja, kakor živino. Ako se kdo ženi, tedaj mora ženo kupiti od njenega očeta. Svojo bodočo ženo vidi Arabec šele po poroki prvič. Njegova mati jo ogleda pred poroko, kakor koš na trgu, in ako ji ugaja jo sin poroči. Mož pa more ženo poslati nazaj očetu, ako mu ne ugaja in lahko zahteva vrnitev kupnine. Tedaj je hčerka na prodaj drugemu. V takem slučaju je cena precej nižja kot prvič.

Zadnji številki „Kmetijskega lista“

(samo priložili)

položnice

vsem cenj. naročnikom ter prosimo vsakega posameznika, da poravnava svojo naročnino za prihodnje leto, ako mu je le možnost dana, do konca decembra.

Naročnina listu ostane kakor doslej samo 30 dinarjev za celo leto.

Ako je žena bankirka. V Parizu je pred nekaj leti ustanovila ločena žena nekega trgovskega potnika veliko bančno podjetje. V kompanijo je stopil tudi njen ločeni mož. Oba sta razkošno živela in nakupila najlepše vile v Parizu. Ljudje so v njuno banko pridno vlagali denar. Raznih vlog sta imela v bančnem podjetju okrog 600 milijonov frankov. Te dni je pa vse skupaj skrahiralo in ljudje so zgubili na stotine milijonov frankov. Podjetno bankirko in njenega ločenega moža je policija aretirala. Proti njima je vloženi nad 3000 tožb.

Pokvarjena mladina v Nemčiji. Iz deklishe šole v Göttingenu je bilo te dni izključenih 30 mladih deklic, starih od 14 do 16 let, ker so šolske oblasti ugotovile, da so imele deklice nedovoljeno razmerje s fanti. Več deklic je bilo celo nosečih.

Francoski kmetijski list. Francoska kmetijska stranka je pričela s 1. decembrom t. l. izdajati svoje glasilo pod imenom »La Voix de la terre« (Glas dežele). V drugi številki prinaša imenovano glasilo pozdrav, katerega je poslalo predsedstvo SKS bratski francoski kmetijski stranki.

Ulica v zraku. Po vseh velikih mestih dela preglavice odgovornim samoupravnim oblastem ogromen promet, ki se razvija od ranega jutra do poznega večera po ulicah. Nepretregane verige vozov, avtomobilov in pešcev se vrste skozi dan. Toda ulice so premajhne za vedno naraščajoči promet milijonskih mest. V Newyorku so rešili to vprašanje na ta način, da so zgradili v višini drugega nadstropja hiš na posebnih konstrukcijah široko cesto za avtomobile. Na ta način se razbremenjene ulice na zemlji. Tramvaji pa vozijo vsi pod zemljo.

Grozovita nesreča. V Černilcevi tovarni pletenin v Naklem se je dogodila pri stroju grozovita smrtna nezgoda 17-letnega delavca Matije Rebolja, doma iz Rudine v občini Breznici. Zaposlen je bil pri stroju, s katerim češljajo volno. Fant je dvignil zavarovalne pokrove, ki so pokrivali dva težka železna valja. Po nepredvidnosti je vtaknil desno roko med valja, ki sta ga potegnili z vso silo med se. Valja sta roko neusmiljeno zmečkala v kos brezobličnega mesa. Obenem sta potegnili roko s tako silo, da sta jo iztrgala iz trupla in so se videla pljuča. Brez besede, zalit v trenutku od brizgajoče krvi je nesrečnež padel v nezavest in omahnil. Padel je tako nesrečno, da je zadel z obrazom na železne kavlje, ki češljajo volno. Kavlji so se zarili v obraz. K sreči se je v tem hipu ustavil stroj, ker je padla transmisija, sicer bi ves obraz raztrgali na koščke. Bil je na mestu mrtev.

Poneverbe mestnih uradnikov v Sremski Mitrovici. V Sremski Mitrovici sta bila aretirana načelnik mestnega dohodarstvenega urada Aleksa Petrovič in dnevičar Štefan Ponsi. Prvi je bil poneveril okrog 40.000 Din, drugi pa je s spisov potrgal za več tisoč dinarjev kolekov in jih prodal. Uvedena je natančna preiskava, ki bo spravila vse nerednosti na dan.

Ruska vlada je te dni obnovila pogodbo z veliko ameriško petrolejsko družbo Vacuum Oil Company glede izkoriščanja kavkaških vrelecev.

Zimsko zasedanje ljubljanske porote je pričelo v ponedeljek 10. t. m. Razpisanih je 9 razprav. Kot zadnja bo na vrsti v soboto proti Janku Klemenčiču, ki je obdolžen rop v poštini voz dolenskega vlaka.

Trg Stjepana Radića. Zagrebški občinski svet je pretekli teden v svoji seji preimenoval zgodovinski Markov trg v Trg Stjepana Radića, a glavne ulice od tega trga so imenovane po Pavlu Radiću in Gjuri Basaričku.

Potrjena smrtna obsodba. Višje mehikansko sodišče je potrdilo te dni smrtno obsodbo morilca Torala, ki je ustrelil predsednika republike Obregona. Prav tako je bila tudi potrjena zaporna kazneni Kocpeion, ki je mladeniča nagovorila k umoru.

Lev v gostih pri kmetu. V Transvaalu je doživela te dni neka farmerska družina neprijeten in skrajno nevaren doživljaj. Farmer je sedel s svojo družino, ženo in tremi sinovi ravno pri večerji, ko so naenkrat slišali v bližini hiše levje tulenje in renčanje. Družina je od strahu skočila pokoncu in eden od sinov je pograbil na steni visečo puško ter skočil proti oknu. V tem trenotku sta pa že udrla v sobo dva leva. Sin je iz največje bližine enega ustrelil, dočim se je drugi vrgel na ostane člana družine ter jih težko ranil. Končno se jim je posrečilo tudi drugega leva ubiti. To je pač zelo redek slučaj, da bi lev prišel v bližino naselbin in celo v hišo. Prisilili ga je skrajna lakota.

Periči ogenj, povest, ki jo je spisal naš odlični pisatelj Joža Lovrenčič, je izšla v obliki knjige v založbi Kmetijske tiskovne zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7, pri kateri se tudi naroča. Cena Din 20.—, po pošti 1 dinar več.

Težka nesreča. Žagarju Alojziju Tomcu iz Liberga pri Litiji je odrezala cirkularna žaga pri Izgoršku v Šmartnem roko v zastestju. Ponesrečenca so takoj prepeljali v ljubljansko bolnico.

Bolgarski kralj se ženi. Bolgarski kralj Boris namerava prihodnje dni odpotovati v inozemstvo, kjer se bo poročil z italijansko princeso Ivano, najmlajšo hčerko italijanskega kralja.

PODLISTEK

Alfonz Komel:

Spomni.

»Blagor se vam, ki ste videli še one lepe čase, nam mlajšim ni sojeno, da bi kedaj čakali boljših časov, ne v enem in ne v drugem oziru. Vse, kar ima človek, je to, da sme vsaj zrak dihati zastoj, a gorkega še vsak ne more...« Z nekako resignacijo pripomni to učitelj, kateremu je poznati, da je kljub mladosti pretrpel mnogo, to pričajo sivi lasje, ki jih je precej opaziti na sencih.

»Moj pokojni oče — Bog mu daj dobro — so mi večkrat pravili, kako so lovili za časa pokojnega Harja. Tudi jaz sem se udeleževal teh lovov, seveda le kot poganjač-brakir s psi. Lepi časi so bili in tudi dobri ljudje so takrat živeli. Le škoda, da so bili v tistih časih ljudje tako podvrženi vražam, še jaz sem se jih nabral precej; šele v vojni so me minule, ko sem na lastne oči marsikaj videl in se do dobrega prepričal, kaj je na stvari.«

»Kaj, v vojni ste bili?« se začudi učitelj.

»Kaj pa, ko bil; petnajstega leta sem »ajnikal«, eno leto za sinom. Pri sedemnajstih sem pa služil, skupaj so sosedom, ki se pa žal ni vrnil več, kakor tudi moj sin ne, ravno včeraj je preteklo deset let, kar je dobila občina obvestilo, da je padel. Rad sem imel svojega pokojnega Franceta, še danes mi je vedno pred očmi, a kaj hočemo, pomagati se ne da.«

Jud Moric poučuje svojega sina Izaka, kako mora v banki šteti denar: Ljubi Izak, ako dvigneš v banki 1000 dinarjev, moraš prešteti stotake komad za komadom, toda ko prideš do desetega, moraš dobro paziti, da ga ne vzdigneš, ker bi znal biti pod njim še enajsti stotak. Če ga blagajnik vidi, ga bo zahteval nazaj.

Kmetijski koledar za leto 1929. Kakor prejšnja leta tako je tudi za leto 1929 izdala Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, ta priljubljeni žepni koledar v zares lični in trpežni vezavi. Uredništvo koledarja, ki je zadrževalo, da bo upoštevalo vse izvedljive želje naročnikov, je to tudi v polni meri izvršilo. Koledarjeva vsebina je tako bogata in pestra, da se mora človek čuditi, kako more Kmetijska tiskovna zadruga tako obširen koledar v tako dobri vezavi prodajati po tako nizki ceni. V letošnjem letniku je uvedenih mnogo novih odstavkov, katere smo v obstoječih koledarjih do sedaj še vedno pogrešali, tako n. pr.: Preračunanje pesti v metersko mero — Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad — Kako se preračunjavajo obresti — Obrestne tabele — Poštne pristojbine — Lestvice za pristojbino kolkov — Sejmi — itd. Dobro bo služil vsakomur tudi blagajniški dnevnik za zapisovanje prejemkov in izdatkov ter Delavski zapisnik, katerega se bo poslužil tako gospodar kakor dninar. Mirno lahko trdim, da je to za našega kmetovalca najboljši, najpripravnejši in tudi najcenejši žepni koledar. Cena mu je 10 Din, po pošti 11 Din.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 16. decembra, nedelja: Adelhajd.
- 17. decembra, ponedeljek: Lazar.
- 18. decembra, torek: Gracijan.
- 19. decembra, sredo: Nemezij.
- 20. decembra, četrtek: Liberat.
- 21. decembra, petek: Tomaž.
- 22. decembra, sobota: Demeter.

Sejmi.

- 17. decembra: Videm, Velika Loka, Kostanjevica, Višnja gora.
- 18. decembra: Studenice, Zalec, Črnomelj.
- 19. decembra: Teharje.
- 20. decembra: Škocjan.
- 21. decembra: Laško, Sv. Tomaž, Krašnja.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13 55
1 švicarski frank	Din	10 94
1 avstrijski šiling	Din	8 —
1 angleški funt	Din	276 —
1 ameriški dolar	Din	56 89
1 francoski frank	Din	2 22
1 češkoslovaško krono	Din	1 68
1 italijansko liro	Din	2 98

M. U. Dr. Francè Debevec,

Specialist za pljučne bolezni in tuberkulozo, po nad triletnih strokovnih študijah in praksi v tu- in inozemstvu, od 14. decembra 1928 dalje ordinira v Ljubljani, Miklošičeva cesta 18/II., od 10.—12. in od 2.—3. ure. — Röntgen.

Prinašamo srečo za božični večer!

Današnji izdaji »Kmetijskega listca« smo priložili naročilne dopisnice za srečke državne razredne loterije. Vabimo vse cenjene čitatelje, da naročijo srečke pri edini domači razpošiljalnici srečk, pri Zadrugi hranilnici r. z. z. o. z. v Ljubljani, ki je zaslovela kot najbolj solidna in postrželjiva razpošiljalnica srečk. A tudi izredno srečne srečke je vedno pošiljala naročnikom; saj je do sedaj izplačala že na 3 milijone dobitkov! Za Božič obdarujte torej svoje z našimi srečkami. Naročite jih že danes, da jih boeste na sveti večer že imeli.

ZADRUŽNA HRANILNICA R. Z. Z. O. Z. - LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 19

Težek vzdih in solza, ki se utrne po rujavem licu, sta pričala, da Hostar še vedno žaluje za sinom. Da potolaži ganotje, izvleče iz žepa pipico, jo natlači s tobakom in prižge. Lahke in enakomerne oblake dima spuščajoč, se zlekne v mehki mah, nepremično zroč v nebo, se uda premišljevanju. Tudi učitelj in Iye se po končani južini zlekmeta v mah. Dolgo ni nihče izpregovoril.

Prijetno je bilo v sencih, kajti solnce je neusmiljeno pripekalo na prostem. Tudi gozdni prebivalci so potihnil, gotovo so se podali k opoldanskemu počitku. Le kaka čebelica ali čmrlj pribrenči, a kmalu zopet odleti na cvetno pašo, koje je bilo obilo po lazih.

Učitelj bi rad še kaj izpraševal Hostarja, a se ga očitvidno ni upal dramiti iz premišljevanja, v katerega se je pogreznil. Rad bi izvedel, kaj premišljuje, a se je vseeno premagoval ter je molčal.

Naposled pa oče Hostar dopuši tobak in se dvigne; iztrpa pipo ter jo položi poleg sebe na mah. »Na misel mi je prišel dogodek, ki se je odigral meseca aprila, in to pred enajstimi leti. Ne vem, če sem ga še komu podrobno pripovedoval, ker vsakokrat, ko se spomnim na tisti dogodek, me prešine groza in mrzel pot me oblije vselej. Ker imam dovolj časa, vama hočem po možnosti povedati ta dogodek, ki se je odigral v svetovni vojni.«

»Kakor sem že prej omenil, sem služil pri planincih. Slučaj pa je nanesel, da sem bil, vrnivši se z dopusta, pomotoma dodeljen nekemu madžarskemu regimentu in sicer k

četrti stotnji tretjega bataljona. Komandant našega voda je bil Čeh, rezervni poročnik. V civilu je bil oskrbnik neke graščine na Madžarskem, razume se, da je bil tudi strasten lovec in človek, kakršnih sem še malo srečal v svojem življenju. Z eno besedo: blaga duša. Na strelišču, ko smo ostro streljali, sva se poblize seznanila. Bil sem takrat okrog petdesetih, a vendar ni bilo cilja, da bi ga ne pogodil. Zadovoljno je kimal z glavo naš poveljnik; po končanem streljanju je pristopil k meni ter me je izpraševal od kje sem doma in kaj sem v civilu. Povedal sem mu vse po pravici, tudi nisem zamolčal, da sem lovec in tako naprej. Beseda je dala besedo in kmalu sva bila v živem pogovoru o lovu in divjačini.

Pripovedoval mi je o svojem kraju in o veleposestvu, kojega oskrbnik je bil. Sprva sem bolj nezaupno poslušal njegova pripovedovanja, nisem mogel verjeti, da je toliko divjadi v kraju, kjer je služboval. No, naposled sem izprevidel, da mož resno govori ter da ne pretirava. Skratka, postala sva dobra prijatelja, dasiravno je bil on gospod in povrh še častnik, a jaz priprost kmet, komaj desetik, kar se je tikalo šarše pri vojaki in na kar se je največ oziralo. A našega poročnika je brigalo to bore malo; kamor je šel on, tja sem moral tudi jaz. Službe sem bil skoraj prost, samo da sem ga spremljal povsod. Posečala sva bližnjo okolico mesta, kjer je bil kader našega polka, hodila sva na izvide, kakor je poročnik nazival te izprehode. Toda prilike le ni bilo, da bi mogla iti na lov, čeravno je bilo dosti divjačine, posebno zajcev.

Kavčuk iz premoga. Na premogovni konferenci v Pittsburgu (Zedinjene države) je govoril Nemeč dr. Hofmann o izdelovanju kavčuka iz premoga. Kavčukova sinteza zaznamuje v zadnjih letih v laboratorijih velik napredek, a o gospodarski rentabilnosti sedanjega fabrikacijskega načrta se še ne more govoriti. Za to vprašanje se prav posebno zanimajo Amerikanci, spričo njih ogromne avtomobilne industrije.

Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka. Izšli so 31., 32. in 33. zvezek Narodne enciklopedije, ki bo prihodnje leto zaključena. To pot so izšli zvezki od S do Š in T. Narodna enciklopedija je za vse kulturno življenje Jugoslovanov naravnost neprecenljive važnosti in je vsakemu inteligentu potrebna.

Posamezni zvezek stane 45 dinarjev, naroča se pa pri Bibliografskem zavodu d. d. v Zagrebu, Gundulićeva 29.

Dolgouhi Jernejček in Princeza v pomaranči. Začarane police prvi in drugi zvezek. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena vsakemu broširanemu zvezku Din 12.—, vezanemu Din 16.—. Poština za vsako knjigo Din 1.50. Za otroke izdajati knjige, da jih pritegnejo in zabavajo, je najtežje. Najboljše otroške knjige so zanje še preslabe. Letošnje, ki jih je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, za Miklavža, moramo z največjim zadovoljstvom pozdraviti glede opreme kot glede vsebine. Vsebinsko so polne bujne pravljíčne fantazije in sanj, resnice in prividov, pestrih šegavih prizorov in letnih šal. To se bo mladina smejala Jurčku.

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu bo spomladi oddajala posestnikom in ustanovam v Ljubljanski oblasti iz svoje štrnice cepiljenke belega burgundca, traminca, kraljevine, modre kavšćine in muškatske žlahnine po Din 1.50 komad ter nekaj kore-

njakov Riparije gloire de Montpeltier po Din 0.85 komad. Naročila se bodo sprejemala do 1. februarja 1928. Vsako naročilo mora vsebovati število in ime sorte ter ločen naslov naročnika (ime, priimek, občina, hišna številka, pošta in železniška postaja).

Ivanjkovci. Kakor smo imeli v jeseni 14-20 stopinj sladkorja in pri posebno poznem branju, lepi legi in dobrih vrstah še tudi kaj malega več — tako imamo sedaj tudi različna vina in seveda tudi cene, katere se gibljejo med 5-9 Din. Promet z vinom je še prilično živahen, s tukajšnje postaje je bilo do sedaj odpremljeno čez 35 vagonov letošnjega vinskega pridelka. Vendar pa so še zaloge zelo velike. O letošnji kakovosti ter o splošni situaciji se bodo interesentje najboljšo lahko informirali na vinskem sejmu in razstavi, ki se bode vršila v tukajšnji restavracijski dvorani dne 18. decembra t. l. z začetkom ob 8. uri. Vlakovne zveze skrajno ugodne, tako, da se v enem dnevu prav lahko vse opravi.

Listnica uredništva. Poslano S. Ne moremo priobčiti, ker vsebuje prestopke proti tiskovnemu zakonu, brez navedenih prič in podpisa.

Kmetije, pozor!

Za Vas, Vaše otroke Vaše posle!

Od 1. decembra pa do danes smo prodali že čez 3.000 parov čevljev po ceni, kakor smo to v prejšnji številki tega lista objavil.

Po p ašajte liste, ka eri so že če lje kupili, kakšen je čevelj, k kšna cena in boste slišali le od njih opr a iče o pohvalo.

Ta ugodnost traja le še 10 dni.

Na skladišču je še okoli **2.000 parov** takih čevljev in sicer:

Fantovski čevlji, raznih velikosti	od Din 40— do Din 150—
Ženski čevlji, raznih oblik	od Din 100— naprej.
Moški čevlji, raznih oblik	od Din 130— naprej.
Posamezni pari ženskih čevljev	od Din 60— naprej.
Posamezni pari moških čevljev	od Din 80— naprej.

Izven tega Vam nudimo naše oslale vrste čevljev **za 10 do 20% nižje kot do sedaj**, ter se **o nizki ceni** in zelo **dobri kvaliteti** sami prepričajte.

Povrh dobi vsak kupec po 3 pare gumipeta, vezalke, pasto za čevlje ali kaj podobnega v vrednosti od **Din 15— do Din 20 —.**

Detajlna prodaja tovarne Carl Pollak d. d. Ljubljana Dunajska cesta šte. 23, na dvorišču

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogel Pred škoflje 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverov, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.

„Levoručni“ „Flachstep“ Cylinder

Znano je, da so najprez-
cisnije izdelani samo
šivalni stroji znamke:
„Gritzner“ in „Adler“
za dom, obrt in industrijo
Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija

Port **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika se vodo.

*Varčen gospodar, si nabavi pred zimo
za obleke in perilo, katero gotovo najde v veliki zalogi
in izbiri ter dobri kakovosti pri obče znani priporočljivi
tvrdki R. Miklauc „Pri škofu“,
Lingarjeva ulica. Ljubljana Pred škofijo 3.
Trgovina obstoji že 59 let ter drži v zalogi blago samo
dobrih kakovosti iz prvovrstnih tovarn kakor pred vojno.
Gordka pošilja blago na željo tudi po pošti.*

Posestvo z viničarijo

in vsemi gospodarskimi poslopi, obsegajoče
28 oralov zemlje: sestojče iz vinograda,
sadenosnika, rodovitnih njiv, travnikov in
gozda, se radi smrti gospodarja po ugodni
ceni takoj proda. Posestvo leži v lepi solnčni
legi v bližini glavne ceste, 8 km od Maribora.

FRANC HAZL,

Vukovje, p. Sv. Marjeta ob Pesnici.

**Naročajte
Kmetijski
koledar!**

Pozor!

Pozor!

200 moških oblek

iz prvovrstnega češkega sukna razprodam skoraj za polovično ceno po

Din 500.- in 600.-

Prodaja se vrši od 3. do 31. dec. 1929

Po neverjetno nizkih cenah se bodo prodajali tudi vsi drugi
konfek. izdelki kakor deške in fantovske obleke, raglani,
površniki, zimski suknjiči, usnjati suknjiči, dežni plašči itd.

Ne zamudite
ugodne
p. mke!

Konfekcijska industrija
Josip Ivančič
Dunajska cesta št. 7

Kmetje in kmetice!

kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prv
vrsti trgovce, ki v našem tisku nudijo svoje blago!
S oji k svojim! Svoji k svojim!

KMETSKE HRANILNE IN POSOJILNE DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257

reg. zadr. s neomej. zav.

Brzjavke „KmetSKI dom“. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter
zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter
dovoljuje kredite v tekočem računu pod
najugodnejšimi pogoji.

vloge na
knjižice

Obrestuje

6%

bres od-
povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem
računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke
in vrednostne papirje ter čelke in nakaznice
(nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2 in od 3.—4.1/2

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

All se hočete brez nevarnosti rešiti

PROTINA IN REVMATIZMA

utora (Hexenschuss) in ishiassa.

Revmatizem je strahovita, daleč razširjena bolezen, ki
ne prizanaša ne revnim ne bogatim in si izbira žrtve
po kočah in po palačah. Kaj mnogostranske so oblike,
v katerih se pokazuje to trpljenje, in največkrat niso
bolezni, ki jih označujemo s popolnoma tujimi imeni, nič
drugega kot

revmatizem.

Včasih so to bolečine v udih in členkih,
včasih otekli udje, skriviljene roke in noge, trga-
nje, zbadanje, vlečenje pri najrazličnejših delih
telesa, da celo oslabeledost oči je pogosto posledica
revmatskih in protinskih bolečin.

Kakor je različnita slika, ki jo kaže bole-
zen, tako mnogostranska so vsa mogoča zdravila,
leki, mazila, mešanice itd., ki jih hvalisajo trpe-
čemu občinstvu. Večina teh sredstev pa ne more
ozdraviti, nego največ za kratek čas prineseo
olajšanje.

Kar Vam priporočamo, je neškodljivo zdrav-
ljenje, ki je že mnogim

pomagalo.

Naše zdravljenje je izvrstno in hitro učin-
kuje.

Da dobimo nadaljnjih pristašev, smo se od-
ločili, vsakemu, ki nam piše, poslati

popolnoma zastoj

naš zanimivi, jako poučni spis.

Kogar torej mučijo bolečine, kdor bi se
hitrim potom rad rešil temeljito in brez nevar-
nosti svojega trpljenja, piši še danes na

AUGUST MÄRZKE,

BERLIN — WILMERSDORF

Bruchsalerstrasse Nr. 5. — Abt. 16.

**Pri vsakem dobro pripravlje-
nem obedu naj bodo na mizi
tudi testenine**

